

1 oktober 1991

Beste Jan,

Blijkens een korte mededeling aan het personeel heeft het Curatorium van de SMC besloten jou vanaf vandaag te dechargeren. Wars van alle blabla als je bent zou jij zelf dat laatste woord vast anders hebben gekozen, was mijn tweede gedachte. Mijn eerste betrof de datum van 1 oktober. Nu is de vermoedelijk laatste persoon op het instituut vertrokken, dacht ik, voor wie deze datum nog iets meer zegt dan alleen de afsluiting van een uitstekende carrière in dienst van de SMC. (Het doet mij wel beseffen ook inmiddels tot de oudere generatie te behoren; een jonge Amerikaan bleek onlangs mijn term 'post-war period' te interpreteren als na Vietnam). Niet alleen de oorlogstijd vormt een raakpunt tussen ons. Wij hebben beiden wortels in de marine en delen de belangstelling voor allerlei historische zaken. Maar wat dit laatste betreft, welk een verschil in dimensie! Ik lees graag in een stoel een historische roman of volg een heftige discussie in de krant over de betekenis van een Etruskisch woord, maar daarmee verhoud ik me tot jou als de CD-luisteraar tot de uitvoerende musicus. Een vak in de praktijk uitoefenen betekent iets heel anders dan het van een afstand te bewonderen. Hoe je het klaar speelde weet ik niet, maar naast je vele en verantwoordelijke werk voor de SMC wist je op dit front nu al een verbazingwekkende veelheid aan activiteiten te ontplooiën: stambomen, de marine in de eerste oorlogsdagen, musea, historische gebouwen, tentoonstellingen, en er is ongetwijfeld nog veel meer waar ik helemaal geen weet van heb. En wat kunnen we nog verwachten nu je de handen helemaal vrij hebt gekregen?

Het is tekenend voor je bescheidenheid dat slechts weinigen binnen de SMC weten dat de man, wiens onvermoeide volhouden ertoe bijdroeg dat de Stichting in een moeilijke fase van haar bestaan niet uit de rails vloog en die de laatste jaren de ondankbare taak van bezuiniger kreeg te vervullen, zulke grote gaven heeft buiten de werksfeer (zelf zou je volgens mij de eerste zijn om op te merken dat het gewoon een kwestie is van willen en hard werken, 'niets bijzonders' dus, maar heeft iemand niet eens iets gezegd 99% transpiratie?).

Overigens heeft ook de SMC van deze gaven ruim kunnen profiteren. De tentoonstelling *Rekenen met Raderen* begin 1987 in Teylers Museum -slotstuk van een reeks manifestaties in het kader van het veertigjarig bestaan van de SMC- zou nooit van de grond zijn gekomen als jij niet op een cruciaal moment de organisatie met je gedrevenheid over het dode punt had getild. In datzelfde kader kwam je met het idee om een Jubileumboek te maken dat de eerste jaren van de SMC ten tijde van de wederopbouw van

Nederland zou behandelen. Zo ontstond *Zij mogen uiteraard daarbij de zuivere wiskunde niet verwaarlozen*, waarbij je ook actief deelnam in de totstandkoming van dit uitputtende werk. De interne CWI-Mededelingen waren nog niet uit de startblokken of je bood aan een serie bijdragen te leveren over de 'kopstukken' -de in onze muren gemetselde koppen van een aantal historische figuren die in verband staan met de verzekeringswiskunde. Gezien deze en andere activiteiten die je ontplooid in SMC-verband was het dan ook een logische stap dat twee jaar geleden jouw 25-jarige verbintenis met de SMC luister werd bijgezet door een symposium over de voor-geschiedenis en vroege historie van de elektronische rekenmachine.

Jan, met je vervroegde terugtrekken is een periode afgesloten, waarin je vooral de laatste vijf jaar veel hebt bijgedragen aan het historisch bewustzijn binnen de SMC. Iemand zal wellicht hier de fakkel van jouw inspiratie op dit gebied overnemen. Dat deze dan ook dezelfde toewijding en energie zal opbrengen mogen wij alleen maar hopen.

Helaas moeten we bij de SMC sinds vandaag dus van Vroegerwas spreken. Het zij zo. Ik kan het woord nog moeilijk over de lippen krijgen. Voor de SMC zal het tweede Nuis-loze tijdperk enkele moeilijk op te vullen gaten vertonen. Maar volgens de wet van behoud van energie zal dat nu anderen buiten de SMC ten goede komen. Jan, het ga jou en je gezin goed.

Henk Nieland